

Inspektorat Wojskowej Służby Zdrowia

179

DECYZJA Nr 376/MON MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 2 sierpnia 2007 r.

w sprawie wprowadzenia w resorcie obrony narodowej programu szczepień ochronnych

Na podstawie § 1 pkt 7 lit. b oraz § 2 pkt 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1996 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. Nr 94, poz. 426) ustala się, co następuje:

1. Wprowadza się do realizacji w resorcie obrony narodowej Program Szczepień Ochronnych, zwany dalej „Programem”.
2. Program określa zasady przeprowadzania szczepień ochronnych przeciw chorobom zakaźnym w resorcie obrony narodowej.
3. Program obejmuje żołnierzy pełniących zawodową służbę wojskową, zasadniczą służbę wojskową i nadterminową zasadniczą służbę wojskową oraz funkcjonariuszy i pracowników resortu obrony narodowej.
4. Program ogłaszany jest w formie Komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego Wojska Polskiego, który stanowi załącznik do decyzji.
5. Program realizują jednostki organizacyjne wojskowej służby zdrowia, zgodnie z trybem i warunkami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wykazu obowiązkowych szczepień ochronnych oraz zasad przeprowadzania i dokumentacji szczepień (Dz. U. Nr 237, poz. 2018, z 2004 r. Nr 51, poz. 513, z 2005 r. Nr 69, poz. 624 oraz z 2006 r. Nr 36, poz. 254 oraz z 2007r. Nr 95, poz. 633) oraz rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 28 listopada 2005 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy oraz szczepień ochronnych wskazanych do wykonania pracownikom podejmującym pracę lub zatrudnionym na tych stanowiskach (Dz. U. Nr 250, poz. 2113).
6. Odpowiedzialnymi za realizację Programu są dyrektorzy, dowódcy, szefowie i komendanci komórek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej oraz jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej.
7. Szef Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia sprawuje nadzór nad realizacją Programu.
8. Ze względu na zmianę sytuacji epidemiologicznej lub postęp wiedzy medycznej Główny Inspektor Sanitarny Wojska Polskiego, na wniosek konsultantów wojskowej służby zdrowia, może wprowadzić zmiany do Komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego Wojska Polskiego, o którym mowa w pkt 4 decyzji.
9. Program finansuje się z budżetu resortu obrony narodowej.
10. Postanowienia decyzji nie naruszają przepisów dotyczących przygotowania pod względem medycznym żołnierzy do służby poza granicami kraju.
11. Decyzja wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *A. Szczygło*

Załącznik do decyzji Nr 376/MON
Ministra Obrony Narodowej
z dnia 2 sierpnia 2007 r. (poz. 179)

Komunikat

Głównego Inspektora Sanitarnego Wojska Polskiego

z dnia 18 maja 2007 r.

w sprawie zasad przeprowadzania szczepień ochronnych przeciw chorobom zakaźnym w resorcie obrony narodowej.

Na podstawie art. 14 ust. 9 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o chorobach zakaźnych i zakażeniach (Dz.U. z 2001 r., Nr 126, poz. 1384, z późn. zm.) w związku z art. 20a ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2006 r. Nr 122 poz. 851 z późn. zm.) i zgodnie z § 1, § 2, § 3 oraz ust. 3, § 10 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 czerwca 2002 r. w sprawie organizacji oraz warunków i trybu wykonywania zadań przez Wojskową Inspekcję Sanitarną, ogłasza się Program Szczepień Ochronnych w resorcie obrony narodowej, który stanowi załącznik do komunikatu.

§ 1. Wprowadza się Program Szczepień Ochronnych w resorcie obrony narodowej, zawierający jednolity schemat stosowania poszczególnych szczepionek oraz wskazania do szczepień obowiązkowych i zalecanych, który stanowi załącznik do komunikatu.

§ 2. Komunikat wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik
do Komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego WP
w sprawie zasad przeprowadzania szczepień ochronnych
przeciw chorobom zakaźnym w resorcie obrony narodowej

P R O G R A M
SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH W RESORCIE OBRONY NARODOWEJ

Program Szczepień ochronnych w resorcie obrony narodowej składa się z następujących części:

- I. Szczepienia wymagane wśród osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie.
- II. Szczepienia wskazane do wykonania wśród osób pełniących służbę lub zatrudnionych na stanowiskach w resorcie obrony narodowej po akceptacji przez Głównego Inspektora Sanitarnego WP.
- III. Informacje uzupełniające.

PROGRAM SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH
I. SZCZEPIENIA WYMAGANE WŚRÓD OSÓB NARAŻONYCH W SPOSÓB SZCZEGÓLNY NA ZAKAŻENIE

Rodzaj szczepienia	Osoby podlegające szczepieniom	Uwagi
<p>Przeciw TĘŻCOWI: — podskórnie, 1) szczepionką monowalentną tężcową, 2) szczepionką skojarzoną tężcowo-błoniczą (T lub Td), 3) szczepionką skojarzoną durowo-tężcową (Ty lub TyT)</p>	<p>ze wskazań indywidualnych , osoby narażone na zakażenie tężcem</p> <p>w zależności od sytuacji epidemiologicznej,</p>	<p>Szczepienia w ramach profilaktyki poekspozycyjnej należy prowadzić szczepionką monowalentną lub szczepionką skojarzoną tężcowo-błoniczą (T lub Td) (szczegółowe wytyczne dla szczepień przeciw tężcowi u osób zranionych zawiera część III: Informacje uzupełniające)</p> <p>Szczepienia w zależności od sytuacji epidemiologicznej. Obowiązek szczepień może również zostać nałożony w drodze rozporządzenia przez Ministra Zdrowia lub w drodze rozporządzeń wydawanych przez wojewodów w obszarze stacjonowania jednostek.</p> <p>Dawka przypominająca nie powinna być podana wcześniej niż po upływie 3 lat od ostatniej wakcynacji szczepionką Td.</p>
<p>Przeciw BŁONICY: — podskórnie, 1) szczepionką monowalentną błoniczą (d), 2) szczepionką skojarzoną tężcowo-błoniczą (Td)</p>	<p>ze wskazań indywidualnych , osoby ze styczności z chorymi na błonicę</p> <p>w zależności od sytuacji epidemiologicznej,</p>	<p>Szczepienia w zależności od sytuacji epidemiologicznej. Obowiązek szczepień może zostać również nałożony w drodze rozporządzenia przez Ministra Zdrowia lub w drodze rozporządzeń wydawanych przez wojewodów w obszarze stacjonowania jednostek.</p> <p>Dawka przypominająca nie powinna być podana wcześniej niż po upływie 3 lat od ostatniej wakcynacji szczepionką Td.</p>

Załącznik (cd.)

Rodzaj szczepienia	Osoby podlegające szczepieniom	Uwagi
Przeciw DUROWI BRZUSZNEMU: – podskórnie, 1) szczepionką monowalentną durową (Ty) 2) szczepionką skojarzoną durowo-tężcową (TyT)	– ze wskazań indywidualnych , osoby narażone na zakażenie durem brzuszny, – w zależności od sytuacji epidemiologicznej.	Szczepienia w zależności od sytuacji epidemiologicznej. Obowiązek szczepień może również zostać nałożony w drodze rozporządzenia przez Ministra Zdrowia lub w drodze rozporządzeń wydawanych przez wojewodów w obszarze stacjonowania jednostek.
Przeciw WŚCIEKLIŹNIE – domięśniowo lub podskórnie	ze wskazań indywidualnych, osoby podejrzone o zakażenie wirusem wścieklizny.	szczepienia w ramach profilaktyki poekspozycyjnej (szczegółowe wytyczne zawiera część III: Informacje uzupełniające).
Przeciw WIRUSOWEMU ZAPALENIU WĄTROBY TYPU B – domięśniowo,	– osoby wykonujące zawody medyczne narażone na zakażenie HBV, – inne osoby narażone w sposób szczególny na zakażenie, wykonujące zajęcia związane z możliwością uszkodzenia ciągłości tkanek.	Szczepienia podstawowe wg schematu: 0; 1; 6 miesięcy. Nie należy szczepić osób uprzednio zaszczepionych podstawowo przeciw WZW typu B w ramach szczepień obowiązkowych dzieci i młodzieży. Szczepień przypominających nie przewiduje się.

II. SZCZEPIENIA WSKAZANE DO WYKONANIA U ŻOŁNIERZY, FUNKCJONARIUSZY I PRACOWNIKÓW PEŁNIĄCYCH SŁUŻBĘ LUB ZATRUDNIONYCH W RESORCIE OBRONY NARODOWEJ PO AKCEPTACJI PRZEZ GŁÓWNEGO INSPEKTORA SANITARNEGO WP

Rodzaj szczepienia	Stanowiska służby lub pracy	Uwagi
Przeciw WIRUSOWEMU ZAPALENIU WĄTROBY TYPU A – domięśniowo,	– osoby wyjeżdżające do krajów o wysokiej i pośredniej endemiczności zachorowań na WZW typu A, – osoby zatrudnione przy produkcji i dystrybucji żywności , – osoby pracujące przy usuwaniu odpadów komunalnych i przy konserwacji urządzeń wodno-kanalizacyjnych.	Dawkowanie i cykl szczepień wg zaleceń producenta.

Załącznik (cd.)

Rodzaj szczepienia	Stanowiska służby lub pracy	Uwagi
<p>przeciw TĘŻCOWI: — podskórnie, 1) szczepionką monowalentną tężcową, 2) szczepionką skojarzoną tężcowo-błoniczą (T lub Td), 3) szczepionką skojarzoną durowo-tężcową (Ty lub TyT)</p>	<p>— osoby wykonujące prace w ciągłym kontakcie z glebą, — osoby wykonujące prace przy usuwaniu odpadów lub nieczystości ciekłych oraz przy konserwacji urządzeń służących temu celowi, — osobom powyżej 19 roku życia (szczepionym podstawowo, tzn. osoby objęte szczepieniem obowiązkowym dzieci i młodzieży), — pojedyncze dawki przyppo-minające co 10 lat, — osobom powyżej 19 roku życia, nie szczepionym w przeszłości — szczepienie podstawowe.</p>	<p>Dawka przypominająca nie powinna być podana wcześniej niż po upływie 3 lat od ostatniej wakcynacji szczepionką Td.</p>
<p>Przeciw DUROWI BRZUSZNEMU — podskórnie, 1) szczepionką monowalentną durową (Ty) 2) szczepionką skojarzoną durowo-tężcową (TyT)</p>	<p>— osoby wykonujące prace przy usuwaniu odpadów lub nieczystości ciekłych oraz przy konserwacji urządzeń służących temu celowi, — osoby wykonujące prace związane z diagnostyką duru brzuszego</p>	
<p>Przeciw BŁONICY: — podskórnie, 1) szczepionką monowalentną błoniczą (d), 2) szczepionką skojarzoną tężcowo-błoniczą (Td)</p>	<p>Prace wymagające kontaktu z osobami przybywającymi z obszarów epidemicznego występowania błonicy lub związane z wyjazdem na te obszary, — osobom powyżej 19 roku życia (szczepionym podstawowo, tzn. osoby objęte szczepieniem obowiązkowym dzieci i młodzieży), pojedyncze dawki przypominające co 10 lat, — osobom powyżej 19 roku życia, nie szczepionym w przeszłości — szczepienie podstawowe.</p>	
<p>Przeciw KLESZCZOWEMU ZAPALENIU MOZGU</p>	<p>Osoby przebywające długotrwale w kompleksach leśnych, na obszarach endemicznego występowania zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu. Osoby kierowane w rejony endemicznego występowania zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu.</p>	<p>Szczepienia wg wskazań producenta: szczepienia podstawowe wg schematu 0, 2, 12 miesięcy.</p>

Załącznik (cd.)

Rodzaj szczepienia	Stanowiska służby lub pracy	Uwagi
Przeciw JAPOŃSKIEMU ZAPALENIU MÓZGU	Osoby wyjeżdżającym do krajów o wysokiej i pośredniej endemiczności zachorowań na japońskie zapalenie mózgu.	Szczepienia wg wskazań producenta, stosownie do zaleceń WHO i Kwatery Głównej NATO
Przeciw WŚCIEKLIŹNIE	Osoby wyjeżdżające do rejonów endemicznego występowania zachorowań na wściekliznę.	Szczepienia wg wskazań producenta, szczepienie podstawowe wg schematu: 0, po 1 tygodniu, po 1 miesiącu, po 12 miesiącach. (szczegółowe wytyczne zawiera część III: Informacje uzupełniające).
Przeciw zakażeniom wywoływanym przez DWOINKĘ ZAPALENIA OPON MÓZGOWO-RDZENIOWYCH GRUPY C	<ul style="list-style-type: none"> – szczepienie w zależności od wskazań epidemiologicznych, – osoby ze styczności z chorymi lub nosicielami dwoinki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, – osoby wykonujące zawody medyczne. 	Szczepienia wg wskazań producenta szczepionką skoniugowaną, jedną dawką szczepionki.
Przeciw zakażeniom wywoływanym przez DWOINKĘ ZAPALENIA OPON MÓZGOWO-RDZENIOWYCH GRUPY A, C, Y, W 135	Osoby wyjeżdżające do rejonów endemicznego występowania zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową typu A, C, Y, W 135	Szczepienia wg wskazań producenta, jedną dawką szczepionki.
Przeciw ODRZE, ŚWINCE I RÓŻYCZCE	<p>Szczepienia w zależności od wskazań epidemiologicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> – osoby dotychczas nie szczepione przeciw śwince, odrze i różyczce w ramach szczepień obowiązkowych, <p>Osoby wcześniej szczepione odrze lub różyczce szczepionkami monowalentnymi, – traktujemy jako szczepienie przypominające.</p>	<p>Podawane w wywiadzie przebyte zachorowań na odrę, świnkę lub różyczkę nie jest przeciwwskazaniem do szczepienia. Szczepionkę należy wówczas podać po 2 miesiącach od wyzdrowienia. Szczepienia jedną dawką szczepionki skojarzonej.</p> <p>Nie należy szczepić kobiet w okresie ciąży, ani takich, które w przebiegu następnych trzech miesięcy planują zajść w ciążę.</p> <p>Wg zaleceń producenta.</p>
Przeciw OSPIE WIETRZNEJ	Szczepienia ze wskazań epidemiologicznych	Wg zaleceń producenta.
Przeciw POLIOMYELITIS	Osoby wyjeżdżające do rejonów endemicznego występowania zachorowań na Poliomyelitis.	Szczepienie przypominające szczepionką inaktywowaną IPV, poliwalentną – jednorazowo.

Załącznik (cd.)

Rodzaj szczepienia	Stanowiska służby lub pracy	Uwagi
Przeciw GRYPIE	<ul style="list-style-type: none"> – osoby wykonujące zawody medyczne, – osoby narażone na kontakt z dużą ilością ludzi, – osoby przebywające długotrwale na otwartej przestrzeni 	<p>Szczepienia wg wskazań producenta, stosownie do zaleceń WHO.</p> <p>Szczepionki ważne są tylko 1 rok (sezonowe), ze względu na coroczne zmiany składu, wg zaleceń WHO</p>
Przeciw ŻÓLTEJ GORĄCZCE	Osoby wyjeżdżające do rejonów endemicznego występowania zachorowań na żółtą gorączkę.	<p>Szczepienie wg wskazań producenta, stosownie do zaleceń WHO i Kwatery Głównej NATO.</p> <p>Nie należy szczepić osób uczulonych na białko kurze.</p>

Zarejestrowane i dostępne na rynku polskim szczepionki mogą być stosowane w realizacji szczepień wymaganych i zalecanych. Należy je stosować zgodnie z zaleceniami producenta.

Załącznik (cd.)

III. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE

Część III zawiera dodatkowe informacje, dotyczące realizacji Programu Szczepień Ochronnych w resorcie obrony narodowej. Pozostaje on w pełnej kompatybilności z treścią „Komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie zasad przeprowadzania szczepień ochronnych przeciw chorobom zakaźnym”.

Program szczepień w resorcie obrony narodowej realizowany jest z założeniem uprzedniej pełnej realizacji szczepień dzieci oraz młodzieży w wieku przedpoborowym.

A. SZCZEPIENIA PRZECIW WŚCIEKLIŹNIE (POEKSPOZYCYJNE)

Wytyczne dotyczące swoistego zapobiegania wściekliznie u osób mających kontakt ze zwierzęciem chorym lub podejrzanym o zachorowanie na wściekliznę. Przedstawiono również zasady immunoprofilaktyki czynno-biernej

Rodzaj kontaktu ze zwierzęciem	Stan zdrowia zwierzęcia		Zapobieganie
	w chwili narażenia	podczas obserwacji weterynaryjnej 15-dniowa obserwacja weterynaryjna może być stosowana wyłącznie w odniesieniu do zwierząt takich jak pies i kot.	
Brak ran lub kontakt pośredni	—	—	nie wymaga
Oślinienie zdrowej skóry	—	—	nie wymaga
Oślinienie uszkodzonej skóry, lekkie pogryzienia i zadrapania	Zwierzę zdrowe	objawy wścieklizny	rozpoczęcie podawania szczepionki z chwilą zaobserwowania objawów wścieklizny u zwierzęcia
	zwierzę podejrzanе o wściekliznę	zwierzę zdrowe (niepotwierdzone objawy)	natychmiastowe rozpoczęcie podawania szczepionki – przerwać gdy zwierzę zdrowe
	zwierzę wściekłe, dzikie, nieznane, nie badane	—	natychmiastowe rozpoczęcie podawania szczepionki
Głębokie pogryzienia, zadrapania, oślinienie błon śluzowych	zwierzę zdrowe	objawy wścieklizny	natychmiastowe rozpoczęcie podawania szczepionki + swoistej immunoglobuliny (lub surowicy)
	zwierzę podejrzanе o wściekliznę	zwierzę zdrowe (niepotwierdzone objawy)	natychmiastowe rozpoczęcie podawania szczepionki + swoistej immunoglobuliny (lub surowicy) – można przerwać gdy zwierzę zdrowe
	zwierzę wściekłe, dzikie, nieznane, nie badane	—	natychmiastowe rozpoczęcie podawania szczepionki + swoistej immunoglobuliny (lub surowicy)

Swoiste zapobieganie czynne:

rozpoczęcie szczepienia wg skróconego (tj. poekspozycyjnego) schematu szczepień zgodnie z zaleceniami producenta szczepionki – schemat podawania kolejnych dawek – w 0; 3; 7; 14; 30 dobie.

Swoiste zapobieganie czynno-bierne:

jak wyżej

oraz jednocześnie z pierwszą dawką szczepionki podaje się swoistą immunoglobulinę ludzką — 20 j.m./kg m.c. Immunoglobulinę można podać do 7 dnia od czasu podania 1 dawki szczepionki.

Kwalifikacje do szczepienia przeciwko wściekliznie przeprowadza specjalistyczna Poradnia Chorób Zakaźnych.

UWAGA:

Rozpoczęcie postępowania poekspozycyjnego można odłożyć do czasu potwierdzenia wścieklizny u zwierzęcia, o ile zwierzę, które narażo człowieka nie wykazywało objawów choroby podczas ekspozycji i jest możliwa jego 15-dniowa obserwacja weterynaryjna — dotyczy tylko psów i kotów.

Jeśli narażona została osoba uprzednio szczepiona przeciw wściekliznie, podaje się tylko dwie dawki przypominające szczepionki wg schematu szczepienia: w 0, 3 dobie. Nie należy wówczas podawać swoistej immunoglobuliny (lub surowicy)

B. SZCZEPIENIA PRZECIWIW TĘŻCOWI U OSÓB ZRANIONYCH

1. Wytyczne dotyczące swoistego zapobiegania tężcowi u osób zranionych.

Historia szczepień pacjenta	Ryzyko wystąpienia tężca	
	Niskie	Wysokie
nie szczepieni lub niekompletnie szczepieni lub historia szczepień niepewna	szczepionka Td lub T następnie kontynuować kolejne dawki szczepienia podstawowego wg schematu 0, 1, 6 miesiąc	szczepionka Td lub T + antytoksyna (LIT — swoista immunoglobulina 250/ 500 j.m. lub KAT -surowica przeciw tężcowa 3000 j.m.) następnie kontynuować kolejne dawki szczepienia podstawowego wg schematu 0,1, 6 miesiąc
szczepienie podstawowe lub przypominające — ostatnia dawka więcej niż 10 lat temu	szczepionka Td lub T — 1 dawka przypominająca	szczepionka Td lub T — 1 dawka przypominająca + antytoksyna (LIT – swoista immunoglobulina 250 /500 j.m. lub KAT — surowica przeciw tężcowa 3000 j.m.
Szczepienie podstawowe lub przypominające — ostatnia dawka 5 – 10 lat temu	szczepionka Td lub T — 1 dawka przypominająca	szczepionka Td lub T — 1 dawka przypominająca
szczepienie podstawowe lub przypominające — ostatnia dawka mniej niż 5 lat temu	nie wymaga	nie wymaga <i>Ew. gdy szczególnie wysokie ryzyko — rozważyć</i> — 1 dawka przypominająca

C. SZCZEPIENIA PRZECIWIW GRUŻLICY

1. W Siłach Zbrojnych RP przyjęto, że uodpornienie przeciw gruźlicy realizuje się poprzez krajowy program szczepień wieku dziecięcego.

Załącznik (cd.)

2. Szczepienie przeciwko gruźlicy (obowiązkowe) wykonuje się jednorazowo szczepionką BCG u noworodków. Odstąpiono od oceny wielkości blizny poszczepiennej, oraz od obowiązkowej rewakcytacji.

D. SZCZEPIENIA PRZECIW ZAKAŻENIOM WYWOŁANYM PRZEZ *HAEMOPHILUS INFLUENZAE* TYPU B

1. Szczepienie nie dotyczy osób objętych przedmiotowym Komunikatem.
2. Szczepienie przeciwko zakażeniom wywoływanym przez *Haemophilus influenzae typu b* wykonuje się obowiązkowo wśród osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie (dzieci w pierwszym lub drugim roku życia z rodzin wielodzietnych lub domów dziecka).

E. SZCZEPIENIA PRZECIW ZAKAŻENIOM WYWOŁYWANYM PRZEZ *STREPTOCOCCUS PNEUMONIAE*

1. Szczepienie nie dotyczy osób objętych przedmiotowym Komunikatem.
2. Szczepienie przeciwko zakażeniom wywołanym przez *Streptococcus pneumoniae* wykonuje się u dzieci od drugiego miesiąca życia do 5 lat w określonych grupach ryzyka (zaburzenia odporności). Osoby dorosłe szczepi się powyżej 65-go roku życia lub z grupy podwyższonego ryzyka (choroby przewlekłe).

F. SZCZEPIENIA PRZECIW WĄGLIKOWI, CHOLERZE, OSPIE PRAWDZIWEJ

1. Program tych szczepień zostanie ogłoszony aneksem do przedmiotowego Komunikatu w sytuacji realnego zagrożenia epidemiologicznego (bioterroryzm, rozprzestrzenienie masowe patogenów).
2. Aneks zawierał będzie dokładne informacje na temat schematu szczepień w zależności od zaleceń producenta konkretnego preparatu, system pozyskiwania i dystrybucji.

G. ORGANIZACJA SZCZEPIEŃ

1. Szczepienia przeprowadza się na zasadach ogólnych, zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie o chorobach zakaźnych i zakażeniach.
2. W czasie zaistnienia zagrożeń organizacja szczepień może być określona przez właściwego miejscowo Wojskowego Inspektora Sanitarnego, odpowiednio do aktualnej sytuacji, po uzyskaniu akceptacji Głównego Inspektora Sanitarnego WP.

Główny Inspektor Sanitarny Wojska Polskiego:
płk lek. med. mgr farm. *T. Nierebiński*